

גליון
מיוחד

לקראת
יום הכיפורים
הבע"ט

ממעיינות הי"ם

מאמרים ושיחות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש 'תורת חכם' ירושלים עיה"ק תובב"א

מעיינות המועדים

פנינים על פרשת השבוע

יום הכיפורים

עיקר עבודת יום הכיפורים הוא עבודה פנימית

הנה בעבודת יום הכיפורים ישנן ב' בחי', אחת היא בחי' העבודה הנעשית בחוץ בבגדי זהב, והשנית היא העבודה שנעשית לפנים בבגדי לבן, דאיתא בדברי האר"י הק' שביום הכיפורים מתגלים האורות דאריך דרך מדרגת הבינה, והיינו שיש ביום הכיפורים לעשות מלאכת עבודה בבחי' אימא בינה שהיא נעשית בחוץ בבגדי זהב, וישנה העבודה שנעשית בבגדי לבן בבחי' אריך שהיא לפני ולפנים, כי ביום הזה מאיר אור גדול דבחי' הבינה שהיא בסוד הזהב כנודע (ע"פ ש"ג פ"ב) בסוד בגדי זהב, אשר על ידו רוב בני האדם מתעוררים בתשובה ובכיה להתחרט על עוונותיהם ולתקן מעשיהם ומה נהדר ומה נעים חלקו של מי שזכה לכך, אמנם אין עיקרו ועיצומו של יום בעבודה בבגדי זהב הנעשית בחוץ שהיא בחי' חיצונית, אלא העיקר הוא בחי' הארת אריך שהוא בחי' תענוג העצם שמאיר גו אימא, ואף מי שלא זכה לחוש ביום הקדוש בהתעוררות תשובה בחיצוניות צריך לידע דאין עיקר מחילת העוונות של יום הקדוש תלויה בזה העבודה הנעשית בחוץ בבגדי זהב, אלא עיקר כפרתו וסליחתו תלויה בעבודת הפנים הנעשית בבגדי לבן שבסוד אריך.

סוד התקיעה האחרונה בסוף היום

התורת חכם היה אומר שכל עבודת יום הכיפורים היא הכנה על תפילת הנעילה, ותפילת הנעילה היא הכנה על קבלת עול מלכותו ית' שבסוף היום הקדוש, והכל הם בתורת הכנה לתקיעה שתוקעים בעת נעילת שער בעת כי פנה יום, כי בזאת התקיעה ממשיכים מוחין הגבוהים והרמים ביותר למעלה מכל עבודת היום הנחשבת בבחי' מוחין דאח' לעומת המוחין שממשיכים בתקיעות. והענין, כי ביום הזה מבקשים מהש"ת שיענה ויאמר סלחתי, ועיקר מחילת העוונות היא כאשר יהודי מגיע אל הנקודה הפשוטה ואל השמחה והגילה הפנימית בה' אלקיו שהיא עצמה נקודת הסליחה אשר הוא מלך מוחל וסולח.

(מתוך ש"ס האזינו תשס"ה)

מעיינות החכמה

דברי אלקים חיים שנאמרו בעידן רעוא דרעוין

עיקר עבודת התשובה - שילוב עבודת המחשבה והדבקות עם העבודות בפועל

לעולם עיקר העבודה היא 'על מנת לעשות' כפשוטו ועל ידי יחודים - ע"י חטא אדם הראשון וע"י חטא העגל נפלנו מעולם המחשבה לעולם הפעולות ואור הלוחות הראשונות נגזו בתורת הצדיקים יחידים הדורות - רצון השי"ת שבנ"י יזכו 'לייחד למעשה' - לפעול במחשבתם את תיקון הבריאה - צריכים להעלות את האותיות של תורת הצדיק לידי קיום ביחודים, ובהתבוננות ביחוד, כי עיקר דרך התשובה לפעול חיבור ה'בחי' עם ה'פועל', לקיים כל עצות הצדיקים למעשה בחיבור עם המחשבה, וכל מה ריחוקנו מקדושת א"י הוא מחמת שאין אנו מחשיבים עבודת האמונה והרביקות במחשבה כמעשה - עיקר התשובה הוא בתורה הק' באופן שמביא לידי דבקות

מכל מקום יכלו לעבוד את השי"ת בהתבוננות ובעצות נכונות, עד שנגנו לוחות השניות ואז איבדו גם את המדרגה הזו, בסוד הכתוב (דברים לב ח) 'כי גוי אובד עצות המה', שאיבדו עצת אמת הנמשכת מעולם המחשבה והיחודים והראיה העליונה, ומעתה עיקר עבודתם הינה בעולם העשיה כמעשים בפועל, ועל זה נאמר 'כי גוי אובד עצות המה ואין בהם תבונה' (שם כח), ואיתא דעתיד הקב"ה להחזיר לכל המוחין הללו לנו, והיא השמחה שתהיה בסעודת לוייתן ושור הבר דלעתיד לבוא, שכולם ישבעו ויתענוגו מהם, שהם מבחי' המוחין שיחזרו לישראל.

עיקר העבודה היא 'על מנת לעשות' כפשוטו ועל ידי יחודים

כי עיקר נתינת התורה לישראל על מנת לעשות, כמו שאמרו חז"ל (קידושין מ"ז ע"ב) גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, ואמר בזה הגר"א (יהל אור ביאור ההיכלות כ"ג סעיף) שהפירוש הפנימי בזה שיש לבוא על ידי כל התורה למדרגה עליונה של יחודים הפועלים תיקונים למעשה בעולמות העליונים, כי אף על פי שבדאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו והוא לקיים למעשה את כל התורה למעשה כפשוטו, מכל מקום העיקר הוא הפנימיות של בחי' המעשה, שהוא התיקון בעולמות מטה היחודים.

אור הלוחות הראשונות נגזו בתורת הצדיקים יחידים הדורות כי אף על פי שנשתברו הלוחות הראשונות, ואף הלוחות השניות נגזו, מכל מקום בתורת הצדיקים האמתיים המדולים יחידים הדורות, נגזו אור המוחין ממדרגת לוחות הראשונות, עד שאפי' יהודים פשוטים

המשך בעמ' ב'

זכר ימות עולם כינו שנות דור נדר שאל אביה נגדך נגדך ויאמרו לך: פהנחל עלינו גוים בהפיריו בני אדם יצב קבלת עמים למקפר בני ישראל: כי חלק יתנה עמו יעקב חבל נחלתו: (דברים ל"ב ו-ז)

ע"י חטא אדם הראשון וע"י חטא העגל נפלנו מעולם המחשבה לעולם הפעולות

הנה איתא באר"י הקדוש (שער הפסוקים פר האזינו) זעל הכתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. כי חל"ק עולה ד' שמות הוי"ה אה"ה הוי"ה אדני", הוי"ה אה"ה כנגד אבא ואימא, הוי"ה אדני"י ז"א ונוק'. כי עם בני ישראל מקושרים לד' שמות הקדושים הנרמזים בשם הוי"ה. והביאור, הדנה קודם חטא אדם הראשון כל עבודת האדם הייתה בבחי' עולם המחשבה, בסוד הכתוב (דברים ל"ב ו) עם חכם ולא נבל, ואחר שחטא ואכל מעץ הדעת נפל מנוקדת החכמה, ועיקר מלאכתו נתהפכה להיות בעניין המעשים שבפועל, וכן על דרך זו, קודם חטא העגל, בעת שזכו ישראל ופסקה מהם זוהמת הנחש, וזכו ללוחות ראשונות - קיבלו את התורה במדרגת המוחין, ואז נאמר עליהם (תהלים פ"ב ו) 'אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם', שהתעלו למדרגת אדם הראשון קודם החטא, והייתה עבודתם להשי"ת בעולם המחשבה, ועיקר עסקם היה בראיה עליונה ויחודים קדושים. אמנם לאחר שחטאו בעגל ופגמו בפני שור, והמירו כבודו ית' בתבנית שור אוכל עשב (תהלים ק"ז ס), ונשתברו הלוחות ואבדו מדרגה ואף שחזרו וקיבלו לוחות שניות לא היו במדרגת החכמה, ועל ירידה זו נאמר (דברים לב ו) 'עם נבל ולא חכם', ובתרגום אונקלוס "עמא דקבילו אוריתא ולא חכימו", שאיבדו את מדרגת החכמה של התורה שהיתה בלוחות הראשונות, וירדו למדרגת לוחות שניות, אלא שאף שאבדו את מדרגת הראיה ואבדו את עבודת המחשבה והיחודים

כערכנו כאשר יתמידו בספריהם הק' יזכו שאור ה' עליהם יורית, ועל ידי השקידה והחיפוש בתורתם יוכל להתנוצץ ולהאיר אור העצות האמיתיות מבחי' לוחות ראשונות הגנוזות בספריהם, כי הן אמת שגילוי האור בשלמות לא יתגלה אלא על ידי משיח צדקת שיבוא במהרה, מכל מקום אורו של משיח כלול מכל הגילויים של הצדיקים יחידים הדורות, כי כל צדיק מיחיד הדורות גילה חלק נוסף מאור היחוד דלעתיד לבוא.

רצון השי"ת שבנ"י יזכו ל'יחוד למעשה' – לפעול במחשבתם את תיקון הבריאה

ועיקר תכלית היחוד שיהיה על מנת לעשות, שאין די מה שזוכה האדם לעסוק במחשבות קדושות של שמות ויחודים הקדושים שגילו רבינו האר"י הקדוש ורבינו בעש"ט הקדוש, הגם שאין לשער גדול תפארתם ויקרם כי אלו המחשבות הנין בגדר שער וכניסה לעולמות העליונים, שעל דם יעלה האדם אל עולם הראייה ועולם המחשבה, ורצון השי"ת שבני ישראל לא יסתפקו בוה, אלא שיכנסו לשער החצר הפנימית, תכלית עבודת היחוד הוא ליחוד למעשה, כלומר לעשות במחשבה את כל התיקונים של הבריאה. ואף שיש לעסוק בכל תיקוני הבריאה במעשה בפועל, מכל מקום עיקר תיקון העצות לתקן בחי' גוי אבד עצות המה, הוא להמשיך מעולם המחשבה דרך לתקן כל הבריאה בפועל.

עניין ספר ליקוטי מוהר"ן – ביאור חלק המעשה שביחודי המחשבה

וזה ענין הגילוי של הספה"ק ליקוטי מוהר"ן שגילה רביה"ק זצ"ל, שהוא מבאר את המחלף של ה'למעשה' שבעולמות המחשבה, היינו לא רק את עצם היחודים והשמות הקדושים, כי היחוד אינו אלא עצם התבוננות מחשבת האדם בשמות הקדושים, וזה הוא רק חלק אחד מן היחוד, אך העיקר היא שניתנה תורה על מנת לעשות - ליחוד בפועל כנוכח, שפירושו מחשבות שיש בהם פעולה. ובכל תורה בליקוטי מוהר"ן יש גילוי אחר מהעולמות העליונים שעל ידו מבאר רביה"ק את חלק ה'למעשה' של דרכי היחודים.

מחמת פגם העגל נגזרו סודות מעשה היחודים, ואין מושיגים אותם בחיצוניות הדברים

דא עקא, שכל סודות אלו נעלמים וגנוזים בתוך דברי הצדיקים, וזאת מאחר שישאל פגמו בפני שור, ואבדו את כח היחודים, ובכלל הפגם הנגרם מחטא העגל הוא שתורת הצדיקים מתלבשת באופן של התגשמות, ובני אדם מביטים על חיצוניות תורת הצדיקים, ואינם תופסים את האור הפנימי הגנוז בהם, שאינו רואה אלא עצות 'מעשיות' בעבודת ה', אמנם העיקר הוא לחפש ולהביט על פנימיות הדברים, ולמצוא את האור כי טוב הגנוז בתורתם, שלא יהיה בבחי' 'כי גוי אבד עצות המה ואין בהם תבונה' - שאבדו את העצות האמיתיות בעבודת ה', וזאת מחמת שאין להם את המוחין, כי נגזרו ורחקו מהדעת להבין את תורת הצדיקים.

צריכים להעלות את האותיות של תורת הצדיק לידי קיום ביחודים, ובהתבוננות ביחוד, ולמעשה היחודים בפועל

ועיקר העבודה להביא לימות המשיח, היא שנשכיל היאך תהיה התורה באופן של עבודת היחוד למעשה, ובוה תלוי עיקר תיקון הגאולה - שלא יסתפקו בני ישראל ככונת השמות הקדושים לבד, אלא יתעלו למדרגת ראיית העולמות העליונים, ולמעלה מזה שידבקו בעצם היחוד האמיתי, כמו שגילה רבינו בעש"ט הקדוש, ושיתפסו את עבודת היחוד באופן של 'למעשה', כמו שגילה רבינו הליקוטי מוהר"ן, שעיקר התכלית תלוי בבחי' למעשה - שיעסקו ויתמידו בתורת הצדיקים עד שהמחשבה תשוטט כסדר באלו המחשבות הקדושות, וביחודים הקדושים, ויזכו ליחוד שמו באהבה לא רק ע"י השמות הק' שהם בבחי' עצם הראייה בעולמות העליונים, אלא גם לעסוק במעשה בפועל היחודים בדרך שגילה רבינו ז"ל, באופן שמחשבתו תשוטט כסדר בדבקות בשמות הק' באופן של ע"מ לעשות, כי בכל עת צריכה מחשבתו של האיש הישראלי לשוטט בדבקות במחשבות קדושות בשמות הקדושים ובאלוקות, עד שיעפל ויתקן בעולמות העליונים, ותתקיים על ידו תכלית נתנת התורה שהיא על מנת לעשות.

בכדי להבין את תורת הצדיק לאמיתתה, יש להעלותה מבחי' חובלים לבחי' נועם תורת ארץ ישראל

כי המוח של איש הישראלי צריך לשוטט בתמידות בדרכי עצת אמת של הצדיקים, שלא תהיה תורתו מהשפה ולחזן בבחי' חזן לארץ, אלא שיכנס לפנימיות התורה בבחי' ארץ ישראל, שתהיה מחשבתו מושתטת בתמידות באלו המחשבות בכל עת, ושהיה דבוק ביחודים קדושים של ארץ ישראל. כדאיתא בליקוטי מוהר"ן (תניא סי' ע"א) על פי מאמר חז"ל (ספרדון כד ע"א) על הפסוק "לאחד קראתי נעם ולאחד קראתי חבלים" (זכריה יא ז). כי המוחין של ארץ ישראל הם בחינת נעם, ומוחין של חזן לארץ הם בחינת חובלים, כי 'נעם' אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שמנעמים זה לזה בהלכה, ואילו 'חובלים' אלו תלמידי חכמים שבחזן לארץ, שחובלים זה לזה בהלכה. כי כל זמן שנמצאים בחוצה לארץ ולומדים תורת הצדיקים רק בחיצוניות, אע"פ שרואים את האמת מרחוק מכל מקום אי אפשר להבין את תורת הצדיקים לאמיתתה, הואיל וגם אם זוכים למקצת אמת מכל מקום עדיין השגה זו היא בבחי' האמת תהיה נעדרת, שנעשית עדרים עדרים (ספרדון צו ע"א), שכל אחד סובר שהאמת נמצאת אצלו, ויש בכך אחיזה של ישות המביאה פלוגתא בין החכמים, והוא בחי' החובלים שישנם בחז"ל, מה שאין כן בתורת ארץ ישראל, שהוא בחי' לוחות ראשונים כנוכח, תורה המביאה דבקות אמת, כי אז מתגלים העצות אמת.

עיקר דרך התשובה לפעול חיבור ה'בחי' עם ה' בפועל', לקיים כל עצות הצדיקים למעשה בחיבור עם המחשבה

והמוח מושוטט כל עת בעצות צדיקי אמת וחושב בכל עת בעולמות העליונים, עד שמתגלה עצת אמת, באופן שמושיג למקום שבו מתאחד ה'בחי' עם ה'בפועל', דהנה הרבה בני אדם חושבים בדעתם לפעול גדולות ונצורות, אך כשמושיג לחלק המעשה לא פועלים מאומה, כי במוחין דחז"ל יש פלוגתא בין ה'בחי' לבין ה'בפועל', כי בכח חושב כן, ובפועל מתנהג אחרת ח"ו וצריך לשוב ליחידים להבחין והפועל פנים בפנים, והזרתם פנים בפנים היא על ידי ששב בתשובה שלמה, ראשית בענין המחשבה עצמה - שיהיו לו מחשבות קדושות כדבעי, ואח"כ שיוציא מחשבתו לפועל - שיקבל על עצמו לגמור ולנהוג למעשה כמו שחשב במחשבות הקדושות שהיו לו, ובוה ה'בפועל' מתאחד עם ה'בחי', שאין האדם נשאר רק עם רצונות טובים, אלא בא להיות טוב בפועל. ובכדי להשיג זה צריך ליחיד בחי' הכח והפועל בשורשם העליון ששם הם מתאחדים פנים בפנים בתכלית האחדות, ושם משכילים המחשבות והיחודים באופן של למעשה, שהבחי' והבפועל בשלמות בתכלית האחדות, שמחשבות הדבקות פועלות יחודים עליונים באופן של 'למעשה', והוא תכלית עצת אמת של הצדיקים.

המוח צריך להיות מונח בתמידות במחשבות קדושות וע"י הקדושה הלה

והכלל והעיקר שיש להחשיב מאוד את עבודת המחשבה, והמה של האיש הישראלי צריך להיות מושתט כסדר במחשבות קדושות, כי עיקר קנין הקדושה תלוי בקביעות, והקדושה אינה חלה על המתקדש לפי שעה באופן ארעי, יוצא ונכנס, פעם פה ופעם פה, אלא באופן של תמידות וקביעות, כי זה הכלל בכל עבודת שבמקדש שאין הם נתפסות וחלות אלא באופן שעוסקים בהן תמידין כסדרן, ולא שתהא מחשבתו פעמים בכה ופעמים בכה, אלא כל מוחו ומחשבתו יהיו בכוונת השמות הק' שגילו בוהר קדישא וכתבי רבינו האר"י הק' ואור שבעת הימים הבעש"ט הק', והעיקר לקיימם באופן של ע"מ לעשות, שיחשוב במחשבתו בעצת אמת שגילו הצדיקים באופן של למעשה בפועל, וממילא מתגלה הפאר והחן והיופי של הצדיקי אמת, ואז מתחילים להתנוצץ במוחו עצות אמת של הצדיקים, ובוה הוא לוקח את עצמות יוסף, את הגוף והאותיות של דברי הצדיק ומעלה אותם לארץ ישראל, ה'בפועל' חוזר להיות מחובר ל'בחי', בחי' המעשה מתחברת לעולם המחשבה, ואז מתחיל להתגלות הפאר היופי והחן של צדיקי אמת שהם עצמם בבחי' קדושת ארץ ישראל.

ריחוקנו מקדושת א"י הוא מחמת שאין אנו מחשיבים עבודת האמונה והדבקות במחשבה כמעשה

כי מה שאין אנו מכבדים כראוי את הצדיקי אמת הוא מחמת

שאנו רחוקים מקדושתם האמתית, ומחמת כן אנו רחוקים מקדושת ארץ ישראל, כי אין אנו מחשיבים את עבודת האמונה והדבקות באופן דלמעשה, וכמו שמי שנתרחק מקדושת ארץ ישראל לא יכול לכבדה כראוי, וככל שנכבד ונייקר את ארץ ישראל ממילא נזכה להעלות קרנה וכבודה בכך שנתחלף בארצות החיים בארצות האמונה והדבקות באופן של למעשה, כי המעשה הוא העיקר, ורבינו הקדוש הליקוטי מוהר"ן גילה איך היחודים מתפרשים באופן של למעשה.

עיקר התשובה הוא בתורה הק' באופן שמביא לידי דבקות

ובאלו הימים שצריך כל אחד לקבל קבלות חדשות בתורה ועבודה לשוב להשי"ת כלבב שלם, עיקר התשובה היא בתורה הקדושה, שהיא עולה למעלה מן הכל, לקיים ודברת בם, ללמוד תורה"ק בהתמדה נראה ונפלאה, כי מי שדבוק בשקידת הלימוד בתורה"ק בנגלות ונסתרות ותורת צדיקי אמת זוכה לקדש מחשבתו עד שיזכה לעילה אמיתית, וצריך ידיעה רבה והתמדה גדולה בתורת הצדיקים האמיתיים, וללמודם באופן של למעשה, שגם בעת לימוד תורתם יוכלו לעשות יחודים בעליונים, ע"י שמתבוננים בדברי תורתם ומעלים אותם לעולם המחשבה, שרצון הבורא ית' שנכיר ונשכיל בעשר מידותיו באופן של גדלות המוחין בתמידות פנים בפנים, ולא שנהיה לעתים חלים ולעיתים שוטה בבחי' כי גוי אבד עצות המה,

ענויים הגיע זמן גאולתכם – שלא יפלו בשוחת הסט"א שלא להאמין בגדול מעלת ופועלת היחודים

ובשעה שזוכים לדבקות באופן הנוכח, שאינה רק בגדר מחשבה בעלמא בשמות הקדושים, אלא שהדבקות היא באופן של 'על מנת לעשות' דבקות ויחודים בגדר פעולה ממש, הרי שבוה תלוי כל הגאולה,

וזה מאי דאיתא בחז"ל (ליקוטי שמעוני ישעיהו פרק ס', רמז תצט, פסיקתא רבתי פ"ר לו): "שנו רבותינו בשעה שמוך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא מושיג להם לישראל ואומר ענויים הגיע זמן גאולתכם, ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם שנאמר (ישעיהו ס א) קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח, ועליכם בלבד זרח ולא על אומות העולם שנאמר כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה". יש להעלות את העצת אמת שגילו לנו הצדיקי אמת שבכל אל ארץ ישראל אל עולם המחשבה, והגיע זמן גאולתכם' - ליחיד את פנימיות המחשבה להשי"ת, ואם אין אתם מאמינים בכך יש על זה ח"ו קטרוג גדול, כי הס"א מבקש להעלים ענין זה והוא מרבה לקטרג ולהסגין על נקודת הצדיק בלבתי יאמינו בה' ובמשה עבדו, שבני ישראל יהיו רחוקים מאוד היחוד האמיתי, ושישארנו בגדר 'גוי אבד עצות המה', והס"א רוצה להטעות את בני ישראל שהאור האלוקי שייך רק בחיצוניות ורק מי שעובד את השי"ת במעשים ובחיצוניות שייך לאור ה', אמנם איש הישראלי צריך להשכיל דאם ישאר לעמוד בבחי' חוצה לארץ, שכל עבודתו תהא אך בחיצוניות הרי זה ישאר לשכונ גאולתו, ורק ע"י שיעלה אל ארץ ישראל אל עולם המחשבה והראייה העליונה, יזכה שאור ה' עליו יאיר ויזרח, כי באמת אור ה' אל מקומו שואף וזרח, ומי שרוצה את האור האלוקי צריך לזכות לעבוד עבודת ה' ביחודים במחשבה שהוא האור הראשון שגזנו השי"ת לצדיקים לעתיד לבוא.

כל המחלוקות נובעות מחמת שאין משיגים את האור האלוקי הגנוז בדברי הצדיקים

ובזכות זה יתרבה השלום בעולם, כמו שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום' (תהלים כט א), והצדיק נקרא עוז כמו שכתוב (משלי י"ח): מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב, וכן הוא 'אור זרוע לצדיק' שהצדיק הוא בחינת אור, ונשגב, וככל שדבקים בבחי' אור זרוע לצדיק כן יתרבה השלום בעולם וה' יברך את עמו בשלום, כי כל המחלוקות בעולם באות מחמת שאין משיגים את האור האלוקי ובדבקות באלקים חיים ובפאר היופי והחן של הצדיקים הגנוז בספרים הק' של צדיקי אמת, שאין לומדים את תורתם באופן של אור, באופן של עצת אמת, וכאשר יתגלה הפאר והחן והיופי של תורת וקדושת צדיקי האמת, ואשר עצתם אמת עצתם אמונה, באופן שנוכל ליחיד היחודים באופן של למעשה, אזי יאיר אור הצדיקים, אזי ממילא יסורו כל המסכים והמחיצות של חוצה לארץ, ותתבטלה כל ההסתרות המגיעות מהלבושים שהצדיק לבוש בצלומא דלאו הגון ליה (מוה"ק ח"ג ע"א ע"א), ועין בעין יראו בשוב ה' ציון ובהתגלות כבוד ה' בעולם.

עיקר ענין התשובה והקבלה על העתיד היא ענין טהרת הלב וקירבה להשי"ת כל בני ישראל זוכים לזה ע"י קדושת היום וע"כ לא הוצרכו לשון קבלה על העתיד ביוהכ"פ

לעתיד בהתעוררות זו לא היה בא לעולם לידי חטא, והראיה לתשובה שלימה שבאותה שעה כשיודע שאילו היה לו עכשיו אותן הנסיונות היה עומד בהן, ובאמת ברצונו לישראל במדרגה זו ובהתעוררות זו לעולם, וא"כ לא חסר כלום בתשובתו והיו עויבת החטא מעליא, אף לדעת הרמב"ם, כיון שעתה בשעת התשובה רוצה הוא בכל לב לעזוב את חטאיו, ואילו היה נשאר בהתעוררות זו לא היה בא יותר לידי חטא, ונמצא שמה שכתב הרמב"ם שצריך לפרש אלו הדברים בפיו, אין הכונה על הקבלה על העתיד, ועיקר הדין לפרש בשפתיו, היינו היודי והחרטה, והקבלה על העתיד סגי בלב, כי עיקרו אינה אלא סימן על טהרת הלב שהוא עיקר עבודת התשובה כנ"ל.

ביום הכיפורים אנו זוכים לקרבת ה' בשלימות
והנה ביום הכיפורים מנח קדושת היום מתקריבים אל השי"ת, ואנו עוסקים בשורש העבודה פנימית של התשובה שהוא לברוח אל ה'. כאשר יתאמץ ויתמיד האדם בעניינים אלו, הרי כבר ממילא יעשה תשובה ויתקן את הכול. או אז כבר ממילא יתקן אחר כך וישלים כל תיקוני התשובה, ונמצא שנכלל בה גם קבלה על העתיד, ובדרך כלל ביוהכ"פ הרגילות הוא שעצם כל מציאות קדושת היום והעניני והתפילות מביא את האדם למצב הזה שמעיד עליו יודע תעלומות שלא יחטא בעצם יוהכ"פ אם יבא חטא לידו עתה.

לא הוצרכו לתקן לשון קבלת על העתיד כי הוא נפעל מאיליו ביום הכיפורים
ונמצא דלשלימות טהרת הלב אנו זוכים ביום הכיפורים ע"י עבודת היום, ועפ"י מובן שלא הוצרכו אנשי נכסת הגדולה לקבוע זה בלשון התפלה, כי דבר זה (שמקבל עליו ביום זה קבלה אמיתית שרוצה להיות קרוב לה') ולא לעבור עוד על מצוותיו באופן שיכול להעיד עליו יודע תעלומות שאם היה לו עכשיו אותם נסיונות היה עומד בהם ולא נכשל, שהרי נפעל בדרך כלל אצל רוב בני" באופן של ממילא מעצם מציאות העתיד והתפילות של היוהכ"פ, אף כשאין מפרש זאת בדבריו להדיא.

עיקר ענין התשובה אינה רק תיקון העוונות
אלא קרבת ה'

אמנם ביאור הדברים כמו שכבר כתבו הקדמונים (עיי' מבי"ט שער התשובה פרק א'), שיעיקר מטרת ויסוד התשובה, אינו רק העסק בתיקון העוונות והחרטה וכו', אלא עיקר מהות התשובה הוא לחזור אל ה'. ובוה ביארנו מה שמצינו ברמב"ם הלכות תשובה, דאף שבפרקים הראשונים (פרק א' עד ד') מביאר לנו כל הפרטים של הלכות תשובה, אמנם בשאר הפרקים (מפרק ד' עד י') מואריך הרבה בכל ענייני עבודת השי"ת, כגון הבחירה, אחריות האדם על מעשיו, שכר ועונש, אהבת השם, ויראת ה'. אף שאין עניינים אלו קשורים בדווקא להלכות תשובה, אך ביאור הדברים כנ"ל שיעיקר התשובה אינה רק הקבלה והחרטה, אלא הוא תהליך כיצד יכול האדם להתקרב אל ה', על האדם לעסוק בכל העניינים עד שיהיה לו קשר אמין וחזק עם הקב"ה.

ואף שכמובן אין כל האמור חס ושלום בכדי לבוא להקל ולזלזל בכל פרטי דיני התשובה, של חרטה על מעשיו הרעים, וקבלה על העתיד וכו' אלא אדרבא, דווקא כאשר יתפוס האדם את נקודת השורש של תשובה שהוא להתקרב אל ה', הרי כבר באופן ממילא יקיים אחר כך את כל דיני התשובה עד לפרט האחרון. נמצא שיקיים באמת את החרטה על העבר וקבלה על העתיד וכו'.

יעיד עליו כל תעלומות היינו שעכשיו הוא
במצב שלא ישוב לחטאו עוד

והנה כבר כתבו הלחם משנה והכסף משנה על הרמב"ם (הנ"ל עד שיעיד עליו כל תעלומות), שאף לשיטת הרמב"ם שמעכבת הקבלה לעתיד עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, אין הכוונה על בחי' ביטול הבחירה על לעתיד, אלא הכוונה שבאותה שעה היתה תשובתו בלב שלם, שבשעת התשובה גלוי וידוע לפני השי" יודע תעלומות שרצונו בכל לב לעזוב את חטאיו, סגי בכך, וכמו שדייקו האחרונים, שלא כתב הרמב"ם 'יודע עתידות' אלא 'יודע תעלומות', שהכל תלוי בתעלומות לבו של אותה שעה, שבשעת התשובה רוצה באמת בכל לב לעזוב את כל החטאים, ואילו היה נשאר אף

דברי הרמב"ם דשלימות התשובה היינו עד שיעיד עליו
כל תעלומות שלא ישוב לחטאו עוד

הנה בימים אלו הרי עוסק כל אחד ואחד בדרכי התשובה, ומשדלת כל אחד לתקן דרכיו לפי דרגתו ומצבו, אמנם ידועים דברי הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ב) "מה היא התשובה, הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר: 'עזוב רשע דרכו ואיש אוון מחשבותיו'. ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם", עכ"ל, ודברים אלו הרי מפיל הרבה אנשים ליאוש לכאורה, כי הרי כולנו משתדלים לקתן דרכינו, אך עדיין רואים אנו שנופלים שוב ושוב וח"ל, והאיך נזכה לדרגת 'יעיד עליו כל תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם'.

לא נזכר בתפילות יום הכיפורים הקבלה על העתיד

אמנם צריכים לדעת מה שכבר הארכנו כמה פעמים דהנה בגד ומהות ענין התשובה, פסק הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ב ה"ב) וברבינו יונה בשערי תשובה (ש"א ס' י"ט) שמהעניינים המעכבים את התשובה הוא הקבלה על העתיד, אמנם כבר נת' האחרונים על הא דביום הכיפורים שאנו עוסקים כל היום בתשובה, הרי בנוסח התפילה והיודי של יוהכ"פ לא נזכר נוסח קבלה על העתיד, ולא מצינו אלא את ב' החלקים הראשונים דחרטה ויודי, ולא מצינו להדיא נוסח של קבלה לעתיד (אלא רק רק תפלה יה"ד שלא אחטא עוד וגו' שא"י בלשון 'קבלה' שמקבל ע"ע), והרי פסק הרמב"ם שאין יום הכיפורים מכפר אלא עם התשובה, והאיך זוכים לכפרה בלי קבלה על העתיד.

דברי הרמב"ם שיעצמו
של יום הכיפורים מכפר לשבים

אמנם כבר דייקא האחרונים בלשון הרמב"ם (פ"א מהל' תשובה ה"א) שכתב ש'עצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים', ולכא"צ צ"ב בלשון זה, שהלא הלשון של 'עצמו של יום מכפר' הרי הוא הלשון של רבינו הקדוש שס"ל שלא בעינן תשובה לכפרת היום, ואילו לרבנן שהרמב"ם פוסק כמותם שאין יום הכיפורים מכפר אלא עם התשובה, הרי בפשטות לא עצמו של יום מכפר אלא התשובה.

מעיונות הפרשה והזמין ביאורים שונים בעניני המועדים

דאבא, וכן הוא בליל שבת קודש שהוא הכנה על יום השבת שבו ממשיתך אור החכמה, אור האחדות, שהוא האור של ביטול במציאות השי"ת.

(מתוך של"ס ויקהל תשס"ז)

פרשת האזינו

רק תחלת עבודת השם הוא קשה

כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב (ב, כ).

ע"ד רמז אפ"ל ע"פ דברי חז"ל (במכילתא הובא ברש"י שמות יט, ה, עה"פ 'זעתה אם שמוע תשמעו') שתחילת לימוד התורה"ק הוא בעמל ויגיעה ללא עריבות, 'שכל ההתחלות קשות מנאן ואילך יערב עליכם', ולבסוף ע"י הרגל הלימוד (שנרגלו בתורתך) זוכים להרגשת עריבות ומתיקות התורה (מנאן ואילך יערב עליכם), וזהו שהתורה בתחילה נמשלת 'כשעירים עלי דשא', היינו שבתחילה קשה הלימוד ויש להכריח עצמו ללימוד, כאלו כפאו שד, 'כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמייתא' (כלשון הוה"ק ר"פ משפטים), ואח"כ זוכים שתהא התורה 'כרביבים עלי עשב', שהוא רך ונח.

מחרת יום הכיפורים

מחרת יוה"כ - אחר אש הבינה נכנסים לאור החכמה

למחרת יום הכיפורים הקהיל משה את העם וידבר אליהם אלו הדברים, כי מחרת יוה"כ הוא למעלה מיוה"כ בבחינה אחת, והוא ע"ד פורים שהוא למעלה מיוה"כ שהוא בסוד 'זנחיה לפניו', כי כפורים הוא כ'פורים והיינו שהקטן נתלה בגדול.

ידוע מאמר הבעש"ט הק' שמחרת יום הכיפורים הוא "גאטס טאג" (יומא של הקב"ה), ויבואר זה שכיוון שעיקר עבודת יום הכיפורים הוא להשתוקק באש הבינה, לחזור שוב ולהיכלל בשורשו במאצילו, וכדוגמת נדב ואביהוא שהשתוקקו בכל נפשם לצאת מתוך גופם, וללכת ולעלות למעלה ממדרגת הגילויים של העולמות וההשגות שבבחי' מולא כל עלמין, ולחזור לצור מחצבתם אל אור האחדות הפשוט, דבעולם האצילות שורש הבינה הוא בבחי' לא מטי, כי בינה עניינה השתוקקות ומסירות נפש לבטל בחי' הכלים והפירוד לשוב להיכלל באור הפשוט.

ואחר מוחין דבינה, למחרת יום הכיפורים, מתגלה אורו הפשוט ית', בבחי' היסוד דאבא, ולפיכך למחרת יום הכיפורים 'ויקהל משה את כל קהל בני ישראל', כי משה רבינו הוא בבחי' אור יסוד

קיום מצות כיסוי הדם במנהג כפרות בשליחות השוחט

בגדרי שליחות במצוות (ג) ואם יש לשליח קיום מצוה בשליחותו

הקדמה

הנה אחרי אשר זכינו בגליונות הקודמים להביא דברי מרן שליט"א בגדרי שליחות במצוות, נשוב עתה לענף היוצא מענין זה, ונפרש במה שפחתנו כבר בארוכה בענין קיום מצות שילוח הקן ע"י שליח, שכבר ביארנו בזה בארוכה שכמה צדדים יש שא"ל למסור קיום המצוה לחבירו אחר שכבר נתחייב הוא עצמו בה. (היינו כשיטת החוות יאיר דחל חיוב שילוח על מי שמצא את הקן, או באופן שהוא רוצה ליקח את הבנים, שנתבאר בזה דעת כמה פוסקים שעיקר קיום המצוה מוטל על הלוקח את הבנים.) ולא אריך למסור המצוה לחבירו אלא באופן שממנה אותו לשלוחו בזה, ועתה נביא מדבריו לדון האם יש כאן קיום מצוה אף להשליח, או שכיון שהוא שלוחו של משלח בזה, אין המצוה אלא למשלח. ונתעוררנו בנידון זה השתא, כי הוא נוגע טובא בימים אלו לענין מצות כיסוי הדם, אשר חיובה מוטל על השוחט, ורבים מבני ישראל המדקדקים במצוות נהגו בעריהם כ"פ לחזר לקיים מצות כיסוי הדם בגופם, וצ"ע בזה בתרתי, א' אם אריך ליה לשוחט למסור המצוה לאחר, ועוד יש לדון אם עושים זה בתורת שלוחיו של שוחט אם יש להם קיום מצוה בזה.

א. באופן שחיוב המצוה אינה אלא המשלח יש לשון האם שייך קיום מצוה אף להשליח

יש לדון אם יש לשליח קיום וענין כאשר עושה המצוה בתורת שליחות

והנה נתבאר בגליונות הקודמים עומק הגדרים בזה באלו מצוות שייך בהם שליחות ובאלו לא, כי לא זו בלבד במצוות שאין קיומם מוטל על הגברא בדוקא, דודאי שייך בהן שליחות, שזהו עיקרה של פרשת שליחות, אלא אף בכמה מצוות אשר עיקר חובתם הוטלה אגברא, נתבאר בזה כמה מהלכים שיתכן שיהא שייך בהם שליחות. ובה ביארנו כמה צדדים שיהיו שליחות בקיום מצות שילוח הקן, (והיינו באופנים ג"ל שכבר חל החיוב על הראשון), ונתבאר דשפיר שייך לכבד לחברו באופן זה בקיום המצוה. ועתה נבוא לנידון חדש בזה, דמאחר שנתבאר דאף באופן שכבר חל החיוב על המשלח, מהני ליה למשלח לצאת ידי חובתו ע"י שליח, הנה יש לדון בזה מעתה, אם יש כאן תועלת וקיום מצוה אף להשליח, או שמאחר שנתבאר דקיום המצוה עולה לו להמשלח, ממילא שוב אין שום תועלת וקיום מצוה ע"י השליח, (ושוב אין ענין ותועלת לכבד לחבירו בקיום המצוה, שהרי לא ירוויח בזה דבר).

מנהג המדקדקים לבקש מהשוחט שימנה אותם שליחים לכיסוי דם הכפרות

והנה ענין זה הוא נוגע אף לענין מצות כיסוי הדם, כי הנה עיקרה של מצות כיסוי הדם הרי מוטלת היא על השוחט, וכמו שדרשו בגמ' חולין (פ"ז ע"א) "מי ששחט הוא יכסנו", וכאשר נפסק כן להלכה בשו"ע (י"ד סימן כ"ח סעיף ח'). והנה ידועים בזה דברי התבואות שור (שם ס"ק י"ד), שמי שמהדר לקיים מצות כיסוי הדם אף שאינו שוחט בעצמו, יוכל לקיים ע"י שימנהו השוחט לשלוחו לקיים המצוה עבורו. (וענין בדרכי תשובה (שם ס"ק ס"א) שהביא דצריך בזה דין שליחות דוקא, ויתבאר בהמשך בס"ד). וכן נוהגים הרבה מדקדקים, ובפרט בימים אלו שבני עוסקים

במנהג שחיטות העופות לכפרות, (כמבואר בב"י או"ח סימן תר"ה, וכאשר הובא כן להלכה ברמ"א שם), והרבה מדקדקים שרוצים להרבות בקיום מצוות בימים אלו, נוהגים לבקש מהשוחט שימנה אותם לשליח לכוסות את דם העוף.

בפשוטו מאחר שהמצוה למשלח הרי אין טעם וענין לשליח בזה

והנה אף שמצד גדרי שליחות לכאורה שייך בזה ענין וגדר שליחות, שימנה השוחט אחר לשלוחו ויקיים השוחט המצוה ע"י שלוחו. אך הנה מצד אחר יש לדון, דמאחר שעיקר חובת המצוה מוטלת היא על השוחט לקיימה, והמכסה אינו שייך לזה אלא בגדר שלוחו של שוחט הוא שמכסה, וכידו דמי, אם כן הרי לכאורה שוב אין כאן קיום המצוה להשליח כלל, ושוב מה תועלת עלתה ביד המדקדקים שהזכיר התבואות שור, שמדקדקים לקיים מצוה זו, והרי לא קיימה כלל.

ב. שיטת המג"א דאף שקיום המצוה אינה אלא להמשלח עדיין מעשה המצוה שייכת להשליח

לשון המג"א דמ"מ השליח ג"כ מצוה קעביד

אמנם הנה מצינו בדברי המג"א לענין מצות בדיקת חמץ שכתב המג"א (או"ח סימן תל"ב ס"ק ו') לדייק מדברי השו"ע שם דין מחודש, והוא שהבודק ע"י שליח, השליח מברך בעצמו על בדיקת חמץ, ונתקשה בזה המג"א, דמאחר שכל עיקרו של חיוב בדיקה אינו מוטל אלא על בעה"ב, האין יוכל השליח לברך, והרי אין עליו שום חיוב בזה ואינו מקיים בזה מצוות גופו, וכל עיקר ענינו בבדיקה זו אינו אלא כשליח של בעה"ב, וכתב ע"י המג"א ליישב בזה ל': "וצריך לומר דמכל מקום מצוה קעביד" ע"כ.

'קיום המצוה' למשלח ו'מעשה המצוה' לשליח

וביאר עומק דבריו, דכוונתו לחדש בזה, דבכל קיום מצוה יש שני חלקים וגדרים נפרדים, הא' הוא 'קיום המצוה', שהוא באמת אינו שייך אלא למחויב במצוה מעיקר דינו, ולענין זה אין להשליח כל שייכות וקיום, שאינו נידון כלפי זה אלא כידו של המחויב בדבר, אמנם חידש בזה, שישנו עוד יש בכל מצוה גם ענין פעולה 'מעשה המצוה', והוא מתקיים דוקא ע"י השליח, כי הוא עושה ופועל המצוה בגופו ובידיו בפועל. ומעתה נתחדש בזה בדברי השו"ע, דברכת המצוות אינה מוטלת אך דוקא למי שמחויב במצוה ועליו מוטל עיקר אחריות קיומה, אלא דין הברכה הוא רמי על מי שמקיימה בפועל, וכיון שענין מעשה המצוה הרי הוא ודאי שייך אצל עושה המצוה בפועל דייקא, ע"כ שפיר מובן דדוקא עושה המצוה בפועל הוא מברך, דברכת המצוות לא נתקנה על קיום המצוה ועמידת גברא באחריות שהטילה עליו תורה, אלא על מי שעוסק בפעולת המצוה בגופו בפועל, ולו נאה לברך.

ומעתה הרי נמצא לענינו, דשפיר יש כאן פעולת מעשה המצוה שהיא אינה שייכת אלא דוקא להשליח, ושוב ממילא שפיר יובנו דברי התבואות שור שהמדקדקים מבקשים מהשוחט לקיים מצות כיסוי הדם אף שאף אחר שמקיימים אותה בשליחות השוחט עדיין אין כאן אלא קיום המצוה דהשוחט, אך עדיין רוצים המדקדקים לזכות במעשה המצוה, שהוא ודאי שייך להם, היינו להעושה את המעשה בפועל.

ומעתה למהלך זה הרי מובן היטב גם לענין קיום מצות שילוח הקן, דאף את"ל דאין שייך למסור עיקר קיום המצוה אחר שכבר חל עיקר חיובה על הראשון, אך עדיין אף כשמקיימה בתורת שליחות למשלח אחר, עדיין מעשה המצוה אינו מתייחס אלא אחר השליח, ושפיר מובן שיש מקום למסור לשני לקיימה מדין שליחות, ונותן לו שייכות וחלק במצוה.

ג. לשיטת הני אחרונים דמעשה השליח שייכת להמשלח הרי אף כלפי חיוב הברכה שייך דין שליחות

הוא א"ש לשיטות האחרונים בגדר שליחות דמעשה השליח מועיל עבור המשלח

ויש להטעים את הדברים עוד, כי הנה הארכנו בגליונות הקודמים במה שחקרו האחרונים בביאור גדר ענין שליחות, והבאנו מדברי הגר"י צנגלי (לקח טוב כלל א') שהביא בזה ג' צדדים, א' שעצם מעשה השליח מתייחס להמשלח ונחשב המעשה כמי שעשאו המשלח, או דנימא דמעשה השליח אינו מתייחס מצד עצם גדר המעשה שבו להמשלח, אלא שזה נתחדש בדין שליחות, דמעשה השליח מהני להמשלח לצאת בה ידי חובתו. ועוד מהלך מצינו לומר בזה, דגופו של השליח נחשב כגופו של המשלח ממש, (וביארנו על פי זה שהקצות החושן (בס"מ קפ"ב) ס"ל דמעשה השליח מתייחס להמשלח כמי שעשאו המשלח עצמו ממש, וע"כ ס"ל דאף גבי מצוות שבגופו, כל שיש בה מעשה וחלות מהני בה שליחות, אך המהר"ח אור זרוע והאחרונים ההולכים בדרכו בגדר שליחות במצוות, דסבירא להו שכל ויש מצוה בעצם הפעולה שוב אין שייך בזה שליחות במצוות, אינהו ס"ל דאין המעשה מצד עצמו מתייחס להמשלח, אלא אך רק שמהני מעשה השליח למשלח לצאת בו ידי חובתו, וע"כ אין שייך שליחות אלא במצוות דעיקרן אינו פעולתם בפועל אלא התוצאה היוצאת מן הפעולה. והבאנו בזה, שיש שהבינו בשיטת השו"ע כמהלך הג' הנ"ל).

ומעתה, הנה למהלך זה שאין המעשה מתייחס להמשלח, אלא מעשיו של השליח מהנו להמשלח, הנה שפיר מובן דמעשה המצוה מצד גדר מעשה שבו הוא שייך להשליח, וקיום המצוה הוא מתייחס אחר המשלח. ולפי זה הרי שפיר יובנו דברי המג"א דהשליח מברך, ויובנו ג"כ דברי התבואות שור דיש מקום לחזר אחר קיום מצוה באופן דשליחות עבור אחר, אך למהלך הנך אחרונים דאף מעשה השליח עצמו הוא נחשב כמעשה המשלח ממש, וביד יותר להנך אחרונים דס"ל דהוי כגוף המשלח ממש, שוב לכאורה אף מעשה המצוה אין כאן להשליח מצד עצמו, וכל עיקרו בזה אינו אלא פועל פעולת אחרים.

שיטת הבית מאיר שגוף הברכה מתייחסת למשלח בדין שליחות והוא א"ש כשיטות האחרונים דשייך שליחות על מעשה לבד ג"כ

שאו"ל יש לומר בזה, דהנה בגוף דברי המג"א מצינו בדברי הבית מאיר (שם) שביאר כוונת הדברים דאף הברכה עצמה מהנא בגדר שליחות, והיינו שברכת השליח היא על קיום המצוה דהמשלח, והברכה עצמה היא מתייחסת להמשלח בדין שליחות. והנה כבר נתקשו רבותינו בזה, (ע"י בזה בשו"ת רעק"א ס"מ מ"ב) וכי היכן מצינו שליחות בברכות, שהרי לכאורה ברכה חובת גברא גמורה היא, שנתחייב לברך את הש"י על מצוותו שזיכה אותו בה, ומה תועילו

הקטנות של תפלת מנחה ביום כיפור הוא מדריגה גבוה מאוד משאר התפילות

כפים יותר משלש שעות (עיין עוד בספר הבהיר אות קל"ח) כי בעת שידו פרושות לשמים לקבל שפע ולהכניע הקליפות, אזי המלכות משפעת עליו שבע רצון להנושא את כפיו, ובעודה משפעת אינה ביחוד עם דודה לקבל שפע, ולכן בעת זמן היחוד אסור לעמוד בנשיאת כפים לקבל על עצמו שפע ואור השכינה, אלא צריך להפשיט עצמו בעת ההוא מכל וכל שלא יבקש שום דבר, אלא בטל רצון ותפשוט עצמך בהתפשטות הגשמיות, ובהפשוט מכל רצון (היינו בטל רצון) מפני רצונו שהוא השכינה שיהיה ביחוד עם דודה, עכ"ל עיי"ש. ולפי זה יוצא שתפלת מנחה של יו"כ שצריכים להתפלל ב'קטנות' הכוונה הוא שדייקא תפלה זו יתפלל בהתפשטות הגשמיות בביטול גמור ודביקות עצומה בלתי לה' לבדו ולא יבקש אז שום דבר, אלא יבטל כל רצונו לרצון ה'. וקטנות זו הוא מדריגה גבוה מאד, וזה הוא הכנה הכוונה לפני תפלת נעילה.

אבל מדברי הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע יוצא שאדרבה דייקא אז הוא המדריגה הכי גדולה, דבהיכל הברכה על הפסוק (דברים כ"ד י) כי תשה ברעך משאת מאומה לא תבא אל ביתו לעבט עבטו. הביא שם באוצר החיים (מצוה תקפ"ו - תקפ"ז) שסיבת הדבר למה אין להתפלל ושלא היו ידיו פרושות יותר משלש שעות, הוא מחמת שכאשר האדם מתפלל הרי הוא ממשיך מוחין למטה, ואז המלכות משפיע שפע למטה ואינה יכולה אז להתייחד עם דודה, ולכן אין להתפלל יותר משלש שעות כדי שיוכל המלכות להתייחד למעלה ביחוד העליון. ומבואר שם בדבריו שאכן יכול להמשיך להתפלל יותר משלש שעות באופן שמפשיט עצמו בעת ההוא מכל וכל, ואינו מבקש שום דבר לצורך עצמו, אלא הוא מבטל לגמרי את רצונו לרצון ה', ומפשיט עצמו בהתפשטות הגשמיות. וזה לשונו, ועוד יש טעם בזה, שהשכינה למעלה ביחוד, אז אסור להמשיך על עצמו השראת השכינה, עיין בעשרה מאמרות (מאמר חקור דין חלק א' פרק כ"ב) שאסור לעמוד בנשיאת

ישנה קבלה מהבעל שם טוב שביום כיפור יתפללו תפלת מנחה בקטנות ובמהירות כדי שעל ידי זה יוכל אחר כך להתפלל תפלת נעילה בכוונה גדולה. **שהרי אין ביד האדם להחזיק את המוחין יותר משלש שעות** וכדאיתא בשער הכוונות (דרושי הלילה דרוש ד') וזה לשונו, החסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת אחר תפלתם כדי לגרום למעלה קיום העמדת המוחין בזו"ן שעה אחת אחר התפלה ולא יסתלקו תיכף. וזה סוד מה שאמרו רז"ל על משה רבינו ע"ה שלא היו ידיו פרושות יותר משלש שעות, והטעם הוא לפי שאין כח ביד האדם להמשיך מוחין הנזכרים יותר מג' שעות כענין הנזכר בחסידים הראשונים, עכ"ל. הנה פשוט הכוונה הוא שתפלת מנחה יתפלל במהירות במדריגה נמוכה לפי ערך שאר התפלות, שהרי עד התפלל תפלת מוסף במוחין גדולים, וכן רוצה להתפלל תפלת נעילה במוחין גדולים, הרי אם לא יפסיק באמצע, הרי יהיה זאת יותר משלש שעות שזה אי אפשר להיות במדריגה גבוה כל כך למשך זמן של שלש שעות.

בענין המהירות בתפילת נעילה

הנחשבת בבחי' מוחין דאח' לעומת המוחין שממשיכין בתקיעות. והענין, כי ביום הזה מבקשים מהש"ת שיענה ויאמר סלחתי, ועיקר מחילת העוונות היא כאשר יהודי מגיע אל הנקודה הפשוטה ואל השמחה והגילה הפנימית בה' אלקיו שהיא עצמה נקודת הסליחה אשר הוא מלך מוחל וסולח. (מתוך של"ס האינו תשס"ח)

סוד התקיעה האחרונה בסוף היום התורת חכם היה אומר שכל עבודת יום הכיפורים היא הכנה על תפילת הנעילה, ותפילת הנעילה היא הכנה על קבלת עול מלכותו ית' שבסוף היום הקדוש, והכל הם בתורת הכנה לתקיעה שתוקעים בעת נעילת שער בעת כי פנה יום, כי בזאת התקיעה ממשיכין מוחין הגבוהים והרמים ביותר למעלה מכל עבודת היום

אצל הרבה מקומות מתפללים תפילת נעילה במהירות, ופנימיות הענין ע"פ הידוע שתפילת נעילה כוללת את כל תפילות כל השנה, ע"כ ממחרים בה לרמוז בה הענין מש"כ רביז"ל (ליקו"מ קמא סי' סה) שיש לכלול כל התפילות בבחי' האחדות עד שכשאוחדו בתיבה האחרונה שבתפילה יהא עדיין קשור עם תיבה הראשונה שבתפילה, וזה ניכר כשכל התפילה היא כתיבה אחת ע"י מהירות אמירתה.

של התבואות שור בזה יראה בהדיא דס"ל דעיקר דין מצוה בו יותר מבשלוcho הרי הוא מדין חביבות המצוה, וענינו הוא, דבאופן שיכול לקיים המצוה בלי שליח וממנה שליח, ממילא הוי כמבזה את המצוה. ומעתה נראה, באופן שמכבד לשני בדרך כיבוד וחביבות מעסק המצוה, והרי נתבאר בדברינו דס"ל דשייך בזה גדר כיבוד וחביבות אמיתי להמצוה, ואי"ז כבוד בעלמא, מאחר שמעשה המצוה הוא שייך להשליח ומתייחס אליו, אם כן שוב נמצא דאדרבא, באופן שמכבד לחברו, והיינו שממנה אותו שליח באופן שיוצא מזה חביבות המצוה לחבירו, הנה בזה גופא שייך בזה כבוד המצוה, ולפיכך שוב שפיר מותר לכבד לחבירו דוקא, היינו בדרך כבוד וחביבות, ולא למנות אותו לשליח בעלמא. (ולשונו בזה ממה שהארכנו במקו"א מענין מצוה בו יותר מבשלוcho לענין מצות מילה, וסנדקאות, ששם נתבאר בדברינו דבאופן שיש הידור בקיום המצוה ע"י השליח, אין כאן חשש ביטול מצוה בו יותר מבשלוcho, וכן הוא לעניננו, ועי' היטב בזה.)

העולה לדינא

והמורם בידנו מכו"ז, דשפיר יש ענין כבוד וחביבות המצוה במה שנוהגין הרבה מדקדקים להיות שלוחי השוחט לכסות דם העוף בעפר בגופם, ואף שעיקר חובת המצוה מוטלת על השוחט דוקא. וכן הוא לענין מצות שלוח הקן, דאף את"ל דעיקר חיוב המצוה מוטל הוא על מי שמצא את הקן, עדיין מותר הוא, ואף יש לזה מקום וטעם, לכבד לחבירו בקיום המצוה.

קיום מעשה המצוה על ידי השליח, ולפיכך כתב שיש מקום לכבד בזה לאחרים, הנה הוא קשה, שהרי קיי"ל 'מצוה בו יותר מבשלוcho' וכי איזה כיבוד שייך כשמבטל השוחט מצותו ע"מ לכבד אחרים בזה, והרי ביטל בזה חיובו המוטל עליו השוחט.

מהו דקדוק התבואות שור לכתוב שהוא בדרך כבוד ולא שלוחות

ויש להוסיף בזה, כי הנה בדברי התבואות שור עצמו הלשון שכתב הוא לא שיש לעשות שליח למצות כיסוי הדם, אלא נקט בלשונו שבגדר כיבוד הוא, שמותר לו לשוחט לכבד לשני לכסות את הדם, וכבר נתקשינו בזה, דהרי אדרבא מאחר שחובת הכיסוי מוטל על השוחט דוקא, הרי אם לא ימנה חבירו לשליח, אלא יכבדו בדרך כיבוד, נמצא שיתבטל לגמרי קיום המצוה על ידו. אמנם הנה הרי נתבאר בשיטתו דס"ל שיש כאן קיום מעשה המצוה להשליח, והוא אינו מכסה אלא מגדרי שליח, ולפי זה הרי יוצא לפי דבריו דאדרבא, מאחר שחיוב קיום המצוה מוטל על השוחט, וממילא הרי ע"כ בלא גדר שליחות לא מהני כלל. אמנם בזה הרי נתקשינו לאידך גיסא, שבאופן שממנה שליח בסתמא, הרי מבטל בזה דין מצוה בו יותר מבשלוcho.

דעת התבואות שור שמצוה בו יותר מבשלוcho הוא ענין חביבות ושפיר ישנו חביבות בעסק כיבוד המצוה

אך נראה ליישב דבריו באר היטב, ויתבאר היטב כל לשונותיו בזה, ונקדים בזה, כי הנה המעיין היטב בלשונו

שליחות על זה (וזלת למהלך הנ"ל שנתבאר דמעשה המצות שייכת שפיר להשליח, וברכת המצוה נתקנה על המעשה ולא על הקיום כנ"ל). ברם, הנה נתבאר בדברינו (בגליון הקודם), דלהבנת הנך אחרונים שנקטו בגדר שליחות דמעשה השליח עצמו הוא שייך להמשלת, הרי שבאמת שייכת שליחות אף בכל מצוה שיש בה פעולה. [ואף שביארנו דלענין ברכות הרי נתקן ענין השליחות באופן מחודש והוא בגדר שומע כעונה, וכמו שביארנו שם דלשיטת הנך פוסקים עיקר דין שומע כעונה שורש ענינו הוי מדין שליחות, ואך שנתקנה השליחות בזה באופן דלכתחילה אין יוצאים אלא רק בשמיעת המשלח, הנה כל זה אינו אלא רק כשהשליח אינו עוסק גופו במצוה, ואינו שליח אלא להוציאו בחובת הברכה המוטלת עליו.] ומעתה נתחדש בזה, דמאחר שבגדר עשיית מצוה זו נתחדש שמעשה ופעולת השליח עצמה היא נחשבת כפעולתו של משלח, הרי ע"כ גם ברכת המצוות שמברך השליח ממילא הוי כמו שברך המשלח, ושפיר יוצא המשלח חיוב הברכה המוטל עליו וכגדר שליחות.

ד. למה אין כאן דין 'מצוה בו יותר מבשלוcho'

למה לא חשו המדקדקים במה שהם מבטלים מצוה בו יותר מבשלוcho לשוחט

ובאמת, הנה לאידך גיסא יש להקשות, והיינו לשיטת התבואות שור ודע"מיה, דאליבא דאמת שפיר שייך לחלק בין מעשה המצוה לבין קיום המצוה, ושפיר יש בה ענין

האור הנמשך ע"י עבודת התשובה הוא גדול ועצום, וע"כ אף הצדיקים שלא חטאו מעולם עוסקים בעבודת התשובה תמיד

הנה כלליות דרך התשובה ידוע, דהיינו לתקן את כל החטאים וכו'. אמנם רואים אנו שאף הצדיקים שלא חטאו כלל עושים תמיד תשובה, ועושים תשובה אף על דברים שאינם עבירות, ואף על עבירות שלא עשו כלל (כמשי"כ האריז"ל בסי' ה'לקוטים שופטים פכ"ג, על בניהו בן יהוידע שעשה תשובה חמורה של גלגול שלב על עבירות שעשו בניו אחרים). וכן ידוע שהרה"ק מראדושיץ זי"ע אמר פעם לפני רבו הרבי מלובלין זי"ע שידוע ומרגיש שחטא ורוצה לעשות תשובה, אף אינו יודע במה חטא, ובמה החוזה עמו יחד, שגם הוא מרגיש ויודע שחטא ואין יודע במה חטא, וזו דרך הצדיקים שעוסקים תמיד בעבודת התשובה.

ועומק הענין כי מצות התשובה מומשיכה על האדם אור עליון גבוה כידוע מוח"ל (פסחים דף נד ע"ב, ברי"א א' ב), והוא מומשיכה אור אף למעלה מתיקון התורה והמצוות, וע"כ יכולה התשובה לתקן ולהשלים כל הפגמים בשמירת התורה, מחמת שאור עליון דהתשובה משלים כל החסרונות שבשמירת התורה, וע"כ לעולם הצדיקים עוסקים תמיד תשובה, להתעלות ע"י למעלה למעלה.

ורבינו בעל התניא זי"ע מבאר דרך גבוהה יותר, שהצדיקים עושים תשובה על עצם המציאות שלהם בעוה"ז, כי תשובה אינה דוקא על חטאים, אלא הוא מלשון לשוב אל השורש, והצדיקים עושים תשובה שמשותקים לשוב לשורשם לעולמות העליונים לידבק בהש"י, וזה נחשב ג"כ לתשובה, ואף שלא חטאו כלל. והנה התשובה על חטאים היא תשובה מלמטה למעלה שמתעורר בתשובה ע"י הכשלקן בחטא, משא"כ התשובה על עצם הירידה וההמצאות בעוה"ז כנ"ל, הרי היא תשובה עליונה, שהיא תשובה לשוב לשורש העליון אף ללא חטאים, וע"כ תמיד יש מקום לעשות עוד ועוד תשובה, לשוב ולעלות יותר למעלה למעלה.

ואף שמדרגה זו שייכת לצדיקים לכאורה, אף באמות גם מי שכבר חטא ר"ל יכול עדיין לזכות גם לדרגת התשובה העליונה, אף תחילה עליו לעשות תשובה הרגילה של תיקון החטאים, עד שיהא נחשב לו ג"כ ע"י כאילו לא חטא מעולם, שהלא נתהפכו כבר כל עונותיו לזכויות, וא"כ הרי הוא נחשב כבר כחסיד מעיקר שלא חטא מעולם, ואז יוכל לעלות עוד ולעשות התשובה העליונה הנ"ל שהוא לשוב אל השורש בדבקות.

(שב"ק פרשת ראה תשפ"ה)

גודל הזהירות הנדרשת לפני יום הכיפורים להיות נקי מחשש גזל ח"ו

הנה ידוע שהתפילה האחרונה שאנו מתפללים ביום הכיפורים הוא 'למען נחלל מעושך ידינו', ורואים שהוא ענין חמור מאוד, כי אחרי כל התפילות וכל הבקשות הרי שהתפילה האחרונה זה 'למען נחלל מעושך ידינו'.

והחפץ חיים מביא שאפשר לעבור כמעט את הכל אבל אם ח"ו יש עניין של גזל אז שום דבר לא יעזור. זה פחד ורעדה, יכול להיות לאדם הרבה זכויות אבל אם יש בעיה של גזל זה לא פשוט. וכן אמרו חז"ל על דור המבול שלא נחתם גזר דינם רק על גזל, כי גזל זה נורא ואיום את הו"כ עם בעיה של 'בין אדם לחבירו' זה ממש פחד ורעדה, ועכ"פ צריכים לבקש הרבש"ע 'למען נחלל מעושך ידינו' שלא יהיה לנו חלילה מ'סתם' עבירה שבין אדם לחבירו.

ידוע שנחלקו הפוסקים אם מספיק לחזור בתשובה על דברים 'שבין אדם לחבירו' לקראת מוצאי יו"כ, או שחייבים לתקן את זה עוד לפני יוה"כ, ובשו"ע נפסק שחייבים לתקן לפני יו"כ, כי אי אפשר 'לעבור' את הו"כ עם בעיה של 'בין אדם לחבירו' זה ממש פחד ורעדה, ועכ"פ צריכים לבקש הרבש"ע 'למען נחלל מעושך ידינו' שלא יהיה לנו חלילה וחלילה שום בעיה של גזל.

ידוע מה שכתבו מהר"ם אלימלך מליזענסק זי"ע 'שבכל דור דור יש מצווה מיוחדת' והר"ם אלימלך מביא שבדורו הייתה מצווה 'ציצית'. ולפי הדור שלנו, ולפי הניסיונות ששומעים מכל כך הרבה אנשים, שיש כל כך הרבה קשיים וניסיונות בעניין של 'מומן', ואנשים לוויים הרבה פעמים כסף והרבה פעמים קשה לאנשים להחזיר את ההלוואה, ואפשר לשער שזה דבר מצוי היום המצווה של 'פרעון בעל חוב', ויש מקום לומר שזה המצווה המיוחדת של דורנו, זה דבר שמצוי כמעט בכל אדם היום, פעם זה לא היה כל כך מצוי, זה יותר היום, אבל יהיה אף שיהיה אפילו אם זה לא נכון דבר אחד ברור 'למען נחלל מעושך ידינו' ולכן כל אחד צריך לחשוב ולהתבונן "למען נחלל מעושך ידינו", ולתקן חטא זה.

שלימות דרך התשובה היא כשזוכה לראות אלקותו ית' בכל ענין וענין

נפש על תורת הצדיקים הגדולים זי"ע שהם מגלים יחודו ית', וספרי הצדיקים המגלים דרך העבודה האיך לזכות לדבקות ביחודו ית' בכל פרט ופרט, שזהו עיקר דרך התשובה.

הדבקות סימן מובהק שזכה לתשובה שלימה

וידועים דברי הרה"ק מאפסא זי"ע (אוהב ישראל פרשת כי תשא) על אמרם 'כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו כל עונותיו', וביאור ע"פ הידוע ע"ד שכתב ח"ו בחטא הרי נופל מכל הדבקות, ושומר שבת רומז על ענין הדבקות, והיינו שמכין עצמו לזכות לאור הדבקות בשב"ק, ורואה שזוכה לדבקות בה', הרי ע"כ שבוה שעסק בדבקות הבורא ית', מחלו לו כל עונותיו, כי כל עוד שיש לאדם חטאים הרי לא יזכה לדבקות הבורא ית'. ובוה יש לפרש 'שובה ישראל עד ה' אלקיך', וכבר כתבו הספה"ק (ענין חיד"א כסא דרוד דרוד ט' לשבת שובה ע"פ דברי הפסיקא) שהוא מלשון עדות, והיינו כי אם יזכה האדם לדבקות בה' אלקיך, הרי זו סימן מובהק שזכה לתשובה ולמחילת עונותיו. וה' יעזור בימים קדושים אלו שזוכה לתקן גם את המחשבה ולקבל האור של הצדיק אמת שהוא אור הדבקות ואור היחוד, ונזכה שיתקיים בנו 'אלוקי קרבי', ואז יתבטלו כל הרעות והצרות, ועין בעין יראו בשבוה ה' ציון בביאת גואל צדק ברחמים במהרה בימינו אמן.

(שבת שובה תשפ"ה)

עצם הרצון וההשתוקקות להבדיל עצמו מן הרע, הוא התחלת דרכי התשובה

מהרע, הנה זהו תיקון עצום, וזה תחילת ה'הבדלה', אף שעדיין למעשה הוא לא יצא מהקלי', ולא הצליח עדין לשוב בפועל ממש.

וברגע שעושה זאת, אזי אף שעדיין לא תיקן בפועל, אלא רק עושה הבדלה, וצווק להשי"ת שאינו רוצה את הקלי', הנה בזה האדם מקבל כחות גדולים עד שיוזכה לבסוף. ובכל מצב ומדרגה צריך לעשות תשובה, וגם אם מרגיש שבפועל הוא אינו יכול להצליח, צריך שלא יתיאש, אלא יעשה הבדלה ע"י תפלות ובקשות, כי גם זה בחינת תשובה והבדלה. וע"ז זה בסוף יגיע לבחינת המתקה, שלא רק שמתגבר ומתבטל הרע, אלא הוא נהפך לטוב.

כן הוא גם לענין דברים שאין בהם השלימות בעבודה

ולא מדברים רק על רע גמור, אלא גם כאשר האדם עושה דבר התר, אם זה באופן שאינו בשלמות הראויה, הנה צריך לעשות תשובה על זה, ולהשתוקק להגיע לתכלית הקדושה בשלימות, לרצות שלא יהיה אפילו כל שהוא אחיזה של נוגה. ואף אם האדם מרגיש שהוא אנוס על זה, ואינו יוכל להגיע כעת לשלימות, הנה צריך שלא יחשוב שזה בסדר, ושאלו צריך לעשות כלום בזה, אלא לכה"פ ישתוקק ויתפלל על זה, לזכות להגיע שזה יהיה בתכלית הקדושה בשלימות, ובוה פועל 'הבדלה', וכמו שהתבאר.

כל אחד צריך לעולם לעשות תשובה לפי מצבו

וזהו ענין שנוגע לכל אדם, שצריך לעשות תשובה על כל פרט ופרט. ולא לומר אני נראה איך שאני ואני אנוס ואיני יכול לחזור בתשובה וכו', אלא צריך באמת לחזור בתשובה על כל פרט, ומה שמרגיש אנוס שאינו יכול עתה לשנות בפועל את מעשיו בדברים מסוימים, אין לו לפטור עצמו עכ"פ מתפלות ובקשות והשתוקקות, כי על ידי כך נעשה לפחות בחינת 'הבדלה', וע"כ יוכל לבסוף גם לחזור בפועל בתשובה, ולשנות את מעשיו בבחינת אהבה.

אף שעיקר התשובה הוא תיקון המעשים בפועל, עדיין צריכים לזכות לתשובה עד שזוכה לדבקות הבורא

הנה עתה מגיעים ימים הקדושים שצריכים לקיים בהם שובה ישראל עד ה' אלקיך, וצריכים לחזור בהם בתשובה, והרי ראינו שעיקר התשובה היא לתקן את כל המעשים בפועל, אך עכ"ז צריכים להבין שאין מספיק רק לתקן את המעשים בחיצוניות, אלא צריכים לשוב עד ה' אלקיך, והיינו שצריכים לזכות לתשובה עד שזוכים לזכות לדבקות בה' אלקים, והיינו לראות האין הו"ה הוא האלקים, ולזכות לראות בכל ענין וענין אלקותו ית'.

שורש כל הפגמים מאחר שאין רואים אלקותו ית' בכל המציאות

ושורש כל הפגמים הוא מאחר שאין זוכין לדבקות בה'. 'על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה', כי כאשר אין הדבקות בשלימות ואין רואים איך הכל וכל המציאות אינה אלא שמות הק' והכל יחוד ה' והכל אלקות, נופלים לכל החטאים ולכל היסורים. כי שורש כל החטאים הוא מכיון שאין זוכים לראיה אלוהית ואין רואים בכל ענין וענין אלקותו ית'.

בימים אלו יש להתחזק במסירות נפש להתעמל בתורה הצדיקים

וע"כ בימים אלו צריכים להתחיל להתעמל במסירות

אף שלא מצליח לעמוד בתשובה בשלימות, עדיין ישמח עצמו במה שזכה להפריד עצמו מן הרע

הנה לפעמים רואה אדם שאפילו כאשר חוזר בתשובה, למעשה לא מצליח לצאת מהקלי' עד הסוף, ואנשים נשברים מאוד מזה, כי מרגישים שלא הצליחו לעשות תשובה כראוי. אמנם צריכים לדעת שהרה"ק מקמארנא (והור ח'י פקודי דף רל"ה ע"ד ורל"ז ע"א בדפי הספר) מגלה לנו יסוד גדול בדרכי התשובה, והוא ע"פ הידוע מדברי רבינו הבעש"ט כי בהכנת רע יע' דרגות שנקראת 'הבדלה' הכנעה' המתקה' (והארכנו בזה בכמה מקומות, ואכ"מ), ומגלה לנו הרה"ק מקמארנא זי"ע שאף אם האדם רואה שהוא לא מצליח להתגבר לגמרי, בכל זאת צריך להחשיב את התשובה שעשה, ולדעת שעצם זה שהאדם מפרש עצמו מן הרע, ויודע שאינו רוצה לחזור לזה, כבר נקרא 'הבדלה', וצריכים להחשיבו מאוד, כי היא התחלת דרכי התשובה.

וכן איתא בלקו"ה, שאפילו אם עוד לא חזר בתשובה לגמרי, מ"מ, צריך להבדיל את עצמו מהרע, דהיינו, לומר שאינו רוצה את הרע, ולכן הוא מבדיל עצמו מן הרע במה שיוכל, וצריך לעשות עבודות גדולות של 'הבדלה', לצאת מהרע בפועל במה שיוכל, ואף שלא מצליח כרצונו לצאת בשלימות.

אפילו רק התפילה על הרצונות הטובים, נחשבת התחלת דרכי התשובה

ויש לדעת עוד שאף בצעקה על זה שאינו רוצה לחזור לרע, הרי כבר נעשה תחילת ההבדלה. כי הדרגה הראשונה ב'הבדלה' הוא עצם הרצון לצאת מהרע, ועצם ההשתוקקות והצעקה להשי"ת על זה, ואף מה שהאדם צווק שהוא רוצה לצאת מהרע, זה חלק מבחינת 'הבדלה', ונמצא שאין זה רק תפילה, אלא זה חלק מהתשובה. כי כשהאדם צווק להשי"ת שהוא אינו רוצה את הרע, ושהוא משתוקק לצאת

ביאור עומק מצוות שילוח השעיר לעזאזל בגניזת העליה ביום הכיפורים עד לרדל"א

המלכות לבניה" - הכוונה לעלות אל הבינה העליונה - אמא
עילאה, ולא אל ג"ר דחכמה דשמאל (ישרית).

כל העונות על ראש השעיר

ולענינו זה ענין מה שמניחים את כל העונות על
ראש השעיר לעזאזל. ענין 'כל העונות' הוא סוד האורות
דג"ר דחכמה דשמאל, מפני שכל העבירות נמשכים מחמת
הרצון 'לקבל' את תכלית האור דג"ר דחכמה.
משום כך משליכים את השעיר לעזאזל בארץ והוא
נשבר לשברי שברים. כי כן היא המידה: שכל מי שאוחז
בג"ר דחכמה באופן שאינו מוזכר לגמרי על גנת להשפיע
מתעוררים עליו דינים וגזירות קשות, והסטרא אחרא
מקבלת מוחין גדול זה.

הסטרא אחרא אינה יודעת על העליה האמיתית

כאשר זורקים את השעיר לעזאזל יחד עם כל העונות
שהניחו עליו, שהן התגשמות וירידת האור דג"ר
דחכמה דשמאל בדרך של קבלה, להסטרא אחרא - נמצא
שבכך היא מקבלת מעט מן האור, ושמהא מאוד שזוכה
להתענג מאור גדול זה.

אבל הסטרא אחרא אינה יודעת שבאותו זמן שהיא
מתענגת על המעט הזה, אז ממש הקב"ה נותן רשות לבני
ישראל לעלות לאור האמיתי, לרישא דלא אתיידע, ג"ר
דג"ר דחכמה דימין - דימין, היינו הג"ר דחכמה הבאים
מצד הימין, מצד החסד והרחמים, ולא מצד השמאל שהוא
הבינה. והוא האור שאפשר לקבלו.

העליה לאור העליון מבלי חשש אחיה

כל השמירה והאיסור לעלות למקום גבוה כזה, דבחינת
ג"ר דג"ר דחכמה, הוא רק מחמת החשש שתהיה קבלה
זו לעצמו, וירגיש הסטרא אחרא ויקטרג. ואז יבואו על
האדם ייסורים גדולים ודינים קשים.

אך באותה שעה שזורקים לסטרא אחרא את השעיר
המשולח, הרי היא טרודה בהנאתה מן הג"ר דג"ר דחכמה
דשמאל. והיא חושבת שזה ניתן לה מכוח מעלת יום
הכיפורים שעניינו עליית מלכות לבניה (וזה עוד סיבה למה אין חסן
הולך לקטרג, כיון שאינו רוצה לאבד את התענוג שיש לו כעת מהשעיר המשתלח).

גילוי האור דעתיק תוך המפתח

ואז באותה שעה ממש, הקב"ה מגלה לכלל ישראל
שגם בתוך בחינת המפתח עצמה - גם שם גנוז האור
דעתיק שהוא הרישא דלא אתיידע, שהוא בחינת המנעול.
אך גילוי זה של אור המנעול תוך בחינת המפתח
אינו ניכר כלפי חוץ, כיון שעיקר יום הכיפורים נראה
מצד בחינת הבינה ביגיעת גדולות, ועינוי הגוף בחמישה
מיני עינויים, וצומות ותפילות רבות, שכל זה מצד הבינה
שענינה יגיעה ועבודה.

אך על ידי שכלל ישראל לובשים ביום הכיפורים בגדי
יום טוב ובגדי לבן - שהוא בחינת הלבוש של אבא - מתגלה
שבאמת בפנימיות הפנימיות, כשעולים לארץ, ממשכים גם
את האור של דעת דעתיק והרישא דלא אתיידע.

ביום הכיפורים אפשר לעלות לעתיק

סוד זה שגילה לנו בעל הסולם, שביום הכיפורים
אפשר לעלות עד עתיק בהעלמה - מצינו גם בליקוטי
תורה (פרשת אחרי מות) להרה"ק מהר"א מזידיטשוב זצ"ל.
וגם הצמח צדק כתב כן בספרו 'אור התורה' (ויקרא חלק א
דף פו), שביום הכיפורים אפשר לעלות עד פנימיות עתיק.
וכתב שכן משמע גם מדרושי רבינו הזקן בעל התניא.

גדולים. הסיבה היא שהאור הזה בא דרך 'ישראל סבא
ותבונה' (ישרית) - חכמה שבתוך הבינה, והבינה היא מקור
הדינים. ואינו יכול להתגלות שם אור הבורא, כי הסטרא
אחרא יכולה לתפוס באור הזה כי כל מקום שיש בו הנאה
והרגשה עצמית - שם יש מקום לקליפות לאחוז. זו דרך
מסוכנת, ורבים נכשלו בה.

והדרך הב': ג"ר דחכמה דימין (כולא ימינא) - הדרך הבטוחה:
זו הדרך של מי שהולך דרך המפתח - ארץ אנפין.
עליית המלכות לבניה - לאימא עילאה, בדרך זו אין דינים
כלל - הכל רחמים וחסד.

אך העבודה כאן קשה - עבודה באמונה פשוטה, בעול
מלכות שמים, בעמל ויגיעה. באופן שאינו מקבל לעצמו על
מנת לקבל, אלא כל מגמתו על גנת להשפיע - רק הוא
יכול לקבל אור נעלה כזה בדרך השמאל מבלי להיפגע.
וזו כוונת הבורא שאי אפשר להגיע ישר למנעול - כי
זה מסוכן, אבל אם הולכים דרך המפתח - בדרך של יגיעה,
רצון להשפיע, אמונה ועול מלכות שמים - אז בתוך אותה
דרך פשוטה, בנסתר ובהעלמה, זוכים גם למנעול עצמו.
ושם אין הארה והנאה ניכרת וזו בדיק הדרך הבטוחה,
כי הסטרא אחרא לא יכולה לתפוס כלום. והאדם זוכה לאור
העליון ביותר בהעלמה גמורה, בלי שידע ובלי שירגיש,
ובלי סכנה של נפילה.

ענין עליית המלכות לבניה: הכלי להשפעה - הדרך הבטוחה של הימין

עבודת יום הכיפורים היא 'עליית המלכות לבניה',
מבואר בשער הכוונות (ורדו ד ליום הכיפורים, לרבינו האריז"ל).
על פי תורת בעל הסולם, אי אפשר להמשיך את אור
הבורא אל המלכות בלי שתקדם לכך עליית המלכות לבניה,
וכל סדר התיקון - המזכך את הכלים שיהיו באופן של
'השפעה ולשמה'.

אסור לקבל את אור הבורא בבחינת המלכות שחומרה
'קבלה על מנת לקבל', מבלי שיתקון בכוונה להשפיע -
שהוא ענין הבינה, שהיא בחינת הנברא כשרוצה אך ורק
להשפיע לבורא בלי לקבל לעצמו כלום.

תיקון זה, הנקרא 'עליית המלכות לבניה', הוא חלק מן
השמירה שעשה הקב"ה - המפתח הוא התנאי למנעול:
רק דרך המפתח (ארץ אנפין, עליית מלכות לבניה, דרך הימין) אפשר
להגיע גם למנעול (עתיק, רישא דלא אתיידע) בדרך בטוחה.

שני בחי' של בינה -- בינה א: אמא עילאה - דרך הימין

ויש לשים לב דשני מדרגות בינה יש, דיש ספירת הבינה
העליונה שהוא אימא עילאה שכולו ימין, שכל עניינה רצון
להשפיע בלבד, ואין בה אור חכמה גלוי. תכונתה להשפיע
לבניה ולא לקבל לעצמה כלום.

וזו בדיק הדרך הבטוחה - דרך הימין, כולא ימינא -
שבה אין אחיזה כלל לסטרא אחרא, משום שאין כאן הנאה
גלויה שהסטרא אחרא יכולה לתפוס בה.

בינה ב: חכמה שבתוך הבינה (ישרית) - דרך השמאל

יש עוד בחינה - חכמה שיוצרת ומתלבשת בתוך הבינה
הנקראת 'ישראל סבא ותבונה' (ישרית). זו היא ג"ר דחכמה
דשמאל - אור החכמה העליון המאיר דרך הצד השמאל.

ענין 'עליית המלכות לבניה'

כשאנו אומרים שעבודת יום הכיפורים היא 'עליית

מצוות שילוח השעיר ביום הכיפורים

אחת מעבודות יום הכיפורים בבית המקדש הייתה
מצוות שילוח השעיר לעזאזל. לקחו שני שעירים דומים:
אחד לה' היה קרבן חטאת, והשני נשלח לעזאזל למדבר.
הכהן הגדול התוודה עליו את כל עוונות בני ישראל ושלה
אותו ביד איש עתי אל המדבר, ודחפו מן הסלע ונפל ומת
(מסכת יומא פרק ו').

טעם הזהרה: נותנים לשטן מעט שפע שיתפתה

סוד עבודה זו נדרש בקבלה וחסידות. מצינו בזהרה
(פרשת נח דף סד ע"א, ופרשת אחרי מות דף סג ע"א) שעל ידי שזורקים
את השעיר אל השטן, ניתן לו חלק קטן מקדושתנו. בכך
הוא מתפייס ומסתלק ואינו מקטרג עלינו. כלומר, נותנים
לו מעט שפע כעין שוחד, ובכך מתפתה השטן ומתפייס.

דברי בעל הסולם: עבודת יום הכיפורים היא לשים את המפתח על המנעול

להבין את הסוד העמוק הטמון בפעולת שילוח השעיר
לעזאזל, נבאר זאת על פי יסודות בעל הסולם.
אימת בפירוש הסולם על הזהרה, שפנימיות עבודת יום
הכיפורים היא שצריכים לשים את המפתח על המנעול.

ביאור מושגי המנעול והמפתח

והנה ענין המנעול: הוא האור בבחינת עתיק יומין,
אשר בו גנוז האור הגבוה ביותר שבאצילות - הנקרא ג"ר
דג"ר דחכמה. ונקרא 'מנעול' - מנעול, משום שהוא נעול
וסגור מפני הנבראים. אי אפשר להגיע אליו ישירות, ומי
שמונסה להגיע בכוח ובלי הכנה - נופל ונשרף מהדינים
הקשים המתעוררים עליו.

וענין המפתח: הוא האור דארץ אנפין. נקרא 'מפתח'
- מפתח, משום שדרך האור דארץ אנפין אפשר להמשיך
אור עליון למטה, על ידי עבודת האדם בזיוכר הכלים ועליית
המלכות לבניה. אז פותח במפתח הזה וממשיך חלק מהאור
למטה, בדרך של רחמים וחסד, ללא דינים.

הסוד הנעלם: בתוך המפתח גנוז גם המנעול

והנה סוד גדול יש שבתוך המפתח עצמו - בפנימיותו
- גנוז גם המנעול. כלומר, כשהאדם עובד בדרך הרגילה
של 'עליית מלכות לבניה' ופותח במפתח, נראה לכאורה
שהוא מקבל רק את האור דארץ אנפין - אור מוגבל
יותר. אך האמת היא שבתוך אותו מפתח עצמו - בנסתר
ובהעלמה - גנוז שם גם האור העליון ביותר של עתיק יומין,
רק שזה לא ניכר כלפי חוץ.

השמירה על האור העליון - למה לא ללכת ישר למנעול

והנה בתחילת הבריאה סילק הקב"ה את אורו ועשה
צמצום כדי שיהיה מקום לנברא. וכדי שלא יתבטל הצמצום
עשה הקב"ה שמירה ומנעול על אור זה, למען לא תתבטל
הבריאה.

שני דרכים להגיע להאור

והנה ישנם שתי דרכים להגיע לאור העליון, ורק אחת
מהן בטוחה
הדרך המסוכנת: נכנסים לג"ר דחכמה דשמאל. זו
הדרך של מי שמנסה להגיע ישירות לאור העליון דרך
ספירת הבינה - הנקראת 'שמאל'. בדרך זו יש אמנם
אור - האדם מרגיש התעלות רוחנית גדולה, אך יחד עם
האור באים דינים קשים מאוד - ייסורים, צרות ומכשולים

יומא דהילולא האדמו"ר המקובל האלוקי רבי יהודה לייב ב"ר שמחה אשלג זי"ע

בעמח"ס ה'סולם' ועו"ס * נלב"ע ביום הכיפורים שנת תשט"ו

גודל מעלת בעל הסולם זיע"א

הגדלות של בעל הסולם זיע"א היה נורא נוראות ולא זכינו שיתוודע גדולתו כראוי בעולם. ושמעתי מהרב המקובל רבי מרדכי שיינברגר שליט"א, שמעולם לא שמע מחותנו הגה"צ ר' יהודה הירש בראנדווין זי"ע - בעל "מעלות הסולם" (שהיה מגדולי תלמידיו המובהקים של בעל הסולם) שיספר סיפורי מופתים וכדו' מרוב מרן בעל הסולם זיע"א. ופעם התבטא חותנו, שמחמת רוב פחד ומורא מאימת רבו, כאשר הוא נוכר ממנו נסתם פיו ואינו יכול לספר דבר. אולם זאת יכול הוא לומר בפה מלא: שכל המדרגות וכל המופתים שכתובים בספר "שבחי האריז"ל" - ראה גם אצל רבו מרן בעל הסולם זיע"א.

עיבור נשמת האר"י

ויש להזכיר את מה שכתב בעצמו במכתבו הנודע (אודות הסולם אמת לט'), שקיבל עיבור נשמת האריז"ל, ובא להשלים את גילוי תורת האריז"ל. וזה לשון המכתב: "ותדע נאמנה שעדיין לא היה מזמן האר"י זצ"ל עד היום הזה מי שיבין שיטת האר"י זצ"ל על שורשו. והנה ברצון עליון ית' זכיתי לעיבור נשמת האר"י זצ"ל, לא מפני מעשי הארצות הברית, סיפר לי אחד מהצדיקים בא"י כי יש יהודי הגר בבורו פארק, ונמצאים אצלו כתבי היד של מרן בעל הסולם זיע"א שכתב על נגלות התורה. ומסר לי את מספר הטלפון שלו. ואכן, כאשר הגעתי לחוץ לארץ התקשרתי אליו, אך לצערי לא נתן לי רשות לבקר אותו. ואמר לי שאסור לו לגלות את הכתבים הללו לאיש. וניסיתי להתקשר גם אל בנו, אך גם הוא השיב לי אותה תשובה של אביו.

חידושים וכתבים בנגלה של מרן בעל הסולם זיע"א

אף שהתפרסם מרן בעל הסולם זיע"א בעיקר בהשגתו בקבלה, היה באמת גם גאון עצום בנגלות התורה. וכתב הרבה חידושים ופולפולים בעומק בנגלות התורה. וכאשר נסעתי פעם לחוץ לארץ, לארצות הברית, סיפר לי אחד מהצדיקים בא"י כי יש יהודי הגר בבורו פארק, ונמצאים אצלו כתבי היד של מרן בעל הסולם זיע"א שכתב על נגלות התורה. ומסר לי את מספר הטלפון שלו. ואכן, כאשר הגעתי לחוץ לארץ התקשרתי אליו, אך לצערי לא נתן לי רשות לבקר אותו. ואמר לי שאסור לו לגלות את הכתבים הללו לאיש. וניסיתי להתקשר גם אל בנו, אך גם הוא השיב לי אותה תשובה של אביו.

ענין עישון בעל הסולם בערב שבת קודש

הבעל הסולם זי"ע היה דרכו לעשן לפני כניסת השבת. ובפשטות היה זה כדי להראות החילוק שבין חול לשבת. כי תלמוד חכם אף בימות החול הוא בבחינת שבת, ועל כן צריך לעשות פעולה מיוחדת להראות את החילוק ביניהם.

ואמנם טעם אחר נראה, והצדיק זכזה בשבת לגילוי שכינה - שבת מלכתא (מלכות), שהיא השגת היש האמיתי, האני העצמי של הבורא יתברך. וכדי להיכנס אל האני העצמי, צריכים להיכנס תחילה אל האני הנפרד. [האני העצמי - מהותו והיש האמיתי של הבורא; האני הנפרד - איך היש משתלשל כאן לתחושת הנפרדות. ואמנם דרך היש הנפרד ניתן לעלות אל ההתקשרות עם האני העצמי של הבורא]. בוודאי כאשר בעל הסולם היה מעשן, זה לא היה באמת ענין נפרד, אולם כך זה נראה בחיצוניות. ובוה קיים את ענין האני הנפרד, כדי להיכנס על ידי כך אל האני העצמי של השבת.

רוב ההשפעה בעת עריכת השולחן

הבעל הסולם זיע"א אמר פעם לתלמידו (יד בנימין - שיחות) שרוב ההשפעה שהוא משפיע אינו בזמני השיעורים אלא בשעת ה'שישי' (עריכת השולחן).

וזאת אמר בתקופה שהפסיק בעל הסולם מלערוך שולחן ולא היה מוסר רק השיעורים בלבד, ואמר אז: "הוא האסט פארלארן מיט די טישן 80%". [בענין עריכת השולחנות שאינם מתקיימים הפסדת שמונים אחוז].

והענין, שבעת עריכת השולחן משפיע הצדיק מקיפים עליהם, שבכוח להעלות האדם ולשנותו לגמרי, ואין לנו השגה גודל המקיפים שיש בעת שהצדיק עורך את שולחנו.

והרה"ק האמרי חיים מוויניץ זיע"א היה אומר: "די בעש"ט מיט די תלמידים האבן אויפגעהויבן די עולם בשעת די טישן" - [הבעש"ט ותלמידיו הרימו והגבירו את אנשיהם בעת עריכת שולחנם].

ונוסח זה אומרים בוויניץ, שהרבי יכול להגביה את העולם, ואף שאין זה נוסח המצוי בספרים, הרי הכוונה שבדברים היא, שהצדיקים דבקים ביחודים ובמקיפים, עד המקיפים העליונים ביותר [בסוד פנימיות חכמה פנימיות עתיק], וממילא הם ממשכים השראת אלקות על העולם כולו. ולפיכך יש דבר כזה, שאצל השולחן הם מגביהים את העולם, שכן הם ממשכים השראת אלקות.

האור המקיף והאור הפנימי מאת הצדיק

והנה יש להבין, שכל צדיק אמת משפיע לתלמידיו: 'אור מקיף' ו'אור פנימי'.

דהנה בכל פעם שהולכים לבית המדרש של הצדיק וזוכים לראות את תפילתו ועבודתו של הצדיק, אוי נכנס סוג מיוחד של אור מקיף. והאדם מרגיש במקיפים את קדושת הצדיק, ומתעורר בקרבו צמאון והשתוקקות לרוחניות ולקדושה. [אפילו שעדיין הוא במקיף, ואינו מבין לגמרי מה זה ומהו רוצה בדיוק וכו', מתעורר אצלו צמאון כללי לקדושה ולאלוקות].

בשונה הוא כאשר האדם שומע תורה מפי הצדיק, הרי זה אור פנימי שנכנס ונקלט בפנימיות האדם - בכלי מוחו והרגשות, כמו השגה בתורה או השגה באלוקות שהאדם יכול לתפוס ולהרגיש.

דרכי היצר הרע בנייתוק האדם מן הצדיק

והנה היצר הרע כדאי להפריד את האדם מהצדיק, דבר ראשון הוא מפריד מן המקיפים של הצדיק, שאינו מורגש כל כך התועלת שבהם [שהוא אור למעלה משכל והרגשה]. וטענת היצר הרע היא: שאין זה נחוץ כלל לאדם, ואינך צריך לדבר זה, ומה תועלת יש לך ממנו? וממילא מתרחק האדם מלראות עבודת הצדיק בעת התפלה וכו', ואין רואים מיד את הפגם שנגרם - שהרי זה אור מקיף שאינו ניכר לעין.

ובתחילה כסור האדם שיאבד רק את זה, אך התוצאה היא שבמשך הזמן הוא מאבד גם את האור הפנימי, ואינו שומע עוד ואינו לומד את התורות מפי הצדיקים.

שכן כל האור הפנימי - התורות של הצדיקים - באה מהמקיף שלו, שהוא ענין עבודתו של הצדיק בתפילה ובעריכת השולחנות וכיוצא באלה. ומשום כך צריך האדם את שתיה: גם את התורות וגם את התפילות של הצדיק. ולכן אצל החסידים הקפידו מאוד על שתי בחינות אלו: גם לראות עבודת הצדיק בתפלה ועריכת השולחנות, וגם לשמוע תורה מפיו.

"עיקר העונש הוא החטא בעצמו"

איתא מרבינו בעל הסולם זיע"א דבר פלא, וז"ל (ה' שמעתי שמעך חלק א', מאמר וט"ו): "עיקר העונש הוא החטא בעצמו, ומה שהעולם חושבים שהיסורים שהאדם סובל אחר החטא - זהו העונש, זהו ממש להיפך שאלו הדברים כבר נחשבים לבחי' תיקון". עיי"ש.

ביאור דבריו, שבעוון ששוכחים את הדבקות בהש"ת, אנו מקבלים את העונש - שנפלים לאחר מכן לעוונות ממששים בפועל. כי כל החטאים והעוונות יוצאים משורש זה שאנו שוכחים את הש"ת שכתב, וכדכתיב "על כי אין אלקי בקרבי מצאנו כל הרעות האלה" [דברים לא, יז]. ועל כן אנו מתוודים "על חטא שחטאנו לפניך" על כל החטאים, כי כל חטא וחטא משתלשל ממה שחטאנו ב'לפניך' - היינו ששכחנו שאנו עומדים תמיד לפני ה' יתברך.

והוא עיקר השורש של עבודת ה': להיזהר תמיד שלא לשכוח מהשם יתברך ושלא לצאת מן הדבקות, "אשרי איש שלא ישכח ובן אדם יתאמץ בן".

השורש של כל העוונות - החטא של שכחת ה'

ואף על פי שיש לנו הרבה עוונות אחרים שלפני עוון שכחת ה', הרי יש סוד עליון שאפשר להתחיל לעשות תשובה "למעלה למטה" - בתיקון השורשים, במקום לתקן כל עוון ועוון בנפרד (תשובה "למטה למעלה"), אפשר לתקן את השורש של כל העוונות; כאשר מתקנים את החטא של שכחת ה', ממילא מתוקנים כל החטאים שנבעו ממנו, כי הם רק תוצאה של החטא השורשי.

וזהו העבודה בימים הנוראים: לשוב על השורש, ששכחנו מהשם יתברך, והסחנו דעת מהאמונה, ולא עסקנו בהמלכת השם יתברך עלינו, ומשכחה זו נשתלשלו כל העוונות החמורים, חס ושולם, ומעשיו לשוב ולהתדבק בהקב"ה בדבקות תמידי. וכמובא מהבעש"ט (כתר שם טוב - אור קט"ו): על הפסוק "אשרי אדם אשר לא יחשוב לו ה' עוון" [תהלים לב, ב]: "אשרי אדם, אשר בשעה שאינו מחשב בדבקות הש"י זה בשבילו עוון [אשר לא יחשוב ה' - לו עון], רק יהיה דבוק כ"כ שלא יחזיק צריך ליישב א"ע בכל פעם שהוא אצלו ית', רק שיראה הבורא ית' בעין השכל ושהוא יתברך מקומו של עולם.

יגיעתו בעבודת ה'

הבעל הסולם אמר על עצמו שביכולתו ורצונו לעבוד את השם יתברך כל ימי חייו ללא שום הרגשות טעם אור, אלא כדי לעשות נחת רוח לקונו בלבד.

וכן ידוע המאמר שאמר בעל הסולם למרן החזון איש, וקיבלו החזון איש בשבח גדול (וחזר על כך לתלמידיו בשם בעל הסולם), על הפסוק "וירא מנוחה כי טוב, ויט שכמו לסבול" [בראשית מט, טו]: כיוון שראה ישכר שענין המנוחה הוא דבר טוב, הרי מסר ענין זה במתנה להשם יתברך. שמרוב אהבתו להשם יתברך, חפץ לעשות לו יותר נחת רוח כאשר לא ייקח את המנוחה והעונג לעצמו, אלא ימסרם להשם יתברך. ויקח לעצמו רק את העמל והיגיעה - "ויט שכמו לסבול" - עבודת ה' ללא מנוחה.

וכן קיים בעל הסולם בעצמו, שהיה לומד כל ימיו תורה ביגיעה בהתמדה ובעיון גדול. והיה לומד בעמידה ואמר שרוב בני אדם טוענים שהעמידה מפריעה ומקשה עליהם את הלימוד, אך אצלו [היות שחיבב את ענין העמל והיגיעה] מסייעת העמידה יותר לעמל ועיון בתורה.

פעם אחת כאשר נטל הבעל הסולם הלולב והאתרוג בידו, נשתלשל מעט מן השרוול שלו, וראו התלמידים איך שידו לוהטת ואדומה כאש מרוב יגיעה ועבודה. והתפלאו התלמידים מה זאת, ואמר להם שמן השמים סיבבו כי שיראו פעם אחת את גודל יגיעתו בעבודת ה'.

פסירתו ביום הכיפורים שהעבודה אז בבחי' להחיות ברעב וזה קשור לפסירתו ביום הכיפורים, וכדאיתא בחסידות דהעבודה ביום הכיפורים היא "תענו את נפשתיכם" [ויקרא טז, כט] שיום הכיפורים קשור לענין "להחיות ברעב". ביום הכיפורים יש חיות ועונג על ידי הרעב, שהוא בבחינת החיות והעונג שיש בעמל והיגיעה בעבודת ה', מבלי הרגשת טעם, כנ"ל.

פסירתו ביום הכיפורים - שבו עליית המלכות הבינה

והנה בעל הסולם זי"ע אמר על עצמו שעיקר הגילוי שבא לגלות הוא ענין העלאת ספירת המלכות אל הבינה, [שבו ספירת המלכות שהיא בדרך כלל למטה, עולה ומתעלה למדרגת ספירת הבינה]. שענינה מבורא בספרי הסולם כי הוא כשה'מלכות' מעלה את רצונו מ'רצון לקבל' ל'רצון להשפיע', כי זהו ענין של ספירת הבינה - רצון להשפיע להשם יתברך בעשיית נחת רוח לפניו, ללא רצון לקבל את האור לעצמו, ומי שהולך בסוד הזה [של עליית המלכות לבינה] רצונו לעבוד את השם יתברך כל ימי חייו ללא שום הרגשות אור, אלא כדי לעשות נחת רוח לקונו בלבד.

ומתאים מאוד לפי זה ענין יום פסירתו ביום הכיפורים, שעיקר העבודה בזה היום מבורא באר"י (שער הכוונות דרושי יום הכיפורים) הוא "עליית המלכות אל הבינה".

וזכורו יקן עלינו ועל כל ישראל

יצא לאור ע"י בית המדרש 'תורת חכם' רח' אהל' יוסף 18 ירושלים. מספר לתרומות - 0799696901 להשגת הגיליון ולהפצה טל: 054.850.8317

גיליון זה הינו ליקוט מתוך כתיבי יום החכמה ולא עבר הגה"ח מרוקדת ע"כ"ק מ"ר אדמו"ר שליט"א, ועל כן אין לסמוך עליו הלכה למעשה.